

TANEC
PRE LUCIU FREY

Daniella
Ferková

Tanec pre Luciu Frey

Daniella Ferková

Tanec pre Luciu Frey

slovar

Text © Daniella Ferková, 2015
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2015

ISBN 978-80-556-1270-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie.
Zodpovedná redaktorka Stela Solčianska
Návrh obálky Alica Gurínová
Produkcia Dana Klimová
Editor Erik Fazekaš
Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava
v roku 2015
Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač KASICO, a. s., Bratislava
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

PLAYLIST

Pesničky, ktoré sa spomínajú v tejto knihe, nájdeš pokope v chronologickom poradí na konci knihy a v týchto playlistoch:

You Tube

<http://bit.ly/1Ltyz8Z>

 Spotify

<http://sptfy.com/1iIB>

„Vyzradené city sú menšie zlo ako cit,
ktorý ostal skrytý...“

William Shakespeare, *Hamlet*

Žijeme vo svete, kde dostaneme všetko, čo si prajeme... Vyzerá to však tak, že priať si môžeme len to, čoho sa najviac bojíme.

Nádych.

Výdych.

Tlkot srdca. Kvapka stekajúca po čele.

Opäť nádych.

Opäť výdych.

Zrýchlený pulz. Všade je šero, no zreničky sa už pomaly prispôsobujú.

Nádych.

Výdych.

Spoza čierneho závesu sa vynorí mrak umelo vytvoreného dymu. Pomedzi divadelné porty sa šíri na javisko. Dym. Aj napriek nemu však pravidelne prijímaš kyslík.

Nádych.

Výdych.

„Hlavne dýchaj! Zhlboka! Uvoľni sa a dýchaj!“ hovoríš si len tak pre seba.

Vtom si uvedomíš, že tam nie si sama. Čaká na teba mnoho ľudí. Spoliehajú sa na tvoj výkon. Čakajú odmenu za kúpené vstupenky.

A sú nedočkaví.

Vábia ťa k sebe potleskom.

Nadychuješ sa opatrne a vydychuješ prudko.

To všetko sa deje v priebehu niekoľkých stotín sekundy. Prítomný okamih vnímaš až priveľmi ostražito. Utieraš si vlhké čelo, naposledy uvoľňuješ namáhané kĺby. Masíruješ si stuhnuté pravé stehno. Rukami tak vytváraš príjemné teplo, ktoré sa rozlieva po celej nohe, a ty začínaš konečne pociťovať úľavu.

Obdivuješ divadelné dosky. Áno, presne tie vekom unavené kusy dreva, čo znamenajú... život. Dýchajú a pulzujú. Žijú. Javisko čaká len na teba. Život čaká len na teba. Po chrbte ti prejde mráz. Je tajuplný a hrôzostrašný, no zároveň plný nádeje a očakávania. Pomaly sa rozlieza celým tvojím bytím.

Stres ti rozožiera všetko svalstvo a mozog kŕmi nezmyslami o neúspechu. Hlúposti. Sú to len hlúposti, ktoré môžu tvoj výkon zničiť a stiahnuť ťa ku dnu! A ty predsa na také hlúposti neveríš. Stojíš pevne nohami na drevených doskách. V duchu sa usmeješ. Si predsa statočná a silná. Odmietaš cúvnuť. Práve teraz? Keď si toho už toľko dokázala? Teraz pred cieľom by bolo hanbou a obrovským zlyhaním cúvnuť. Ty nie si len taká obyčajná tanečnica! Ty si Lucille. Zmyselná, odvážna a zároveň krehká Lucille. Nikto ťa inak nenazýva. Si tá tanečnica Lucille. Rada sa takto posilňuje motivačnými rečami. Odbúrava to stres a posilňuje sebavedomie. Práve to teraz potrebuješ.

Odrazu začuješ svoje meno zo zaprášeného reproduktora. „Ako ďalšia sa vám predvedie uznávaná viacnásobná majsterka Európy v kategórii súčasný tanec! Lucille Frey!“ Stotinu sekundy nato sa ozve burácajúci potlesk. Spanikáriš. Vlastné nohy ťa však nekontrolovateľne vedú na javisko. Prekvapivo sa na tvojej chôdzi neodzrkadľuje tréma. Kráčaš ladne a sebavedomo. Už si tam a sleduješ dychtivé pohľady divákov. Svetia na teba reflektory, poväčšine tmavomodré. Topíš sa. Cítiš teplo. Dusivú vlhkosť a paru. Stúpa, koluje a pulzuje v priestore. Stojíš na určenom mieste v strede javiska v známej pozícii. Privieraš oči. Všetci tí neznámi ľudia, neprívetivé zvuky a dobiedzavé reflektory. Pot. Steká ti po celom tele. I v ňom sa topíš. Vlastne sa úplne strácaš. Chcela by si sa vzdať, no cítiš, že nič iné nie je v tejto chvíli správnejšie, ako počúvať vlastné srdce a vydržať, zotrvať na javisku. Zvládneš to! Dokážeš to!

Odrazu začuješ úvodné tóny svojej piesne. Mozog ti prestane pracovať. Je to zvláštny skrat, ktorý ti je však už dobre známy. Dostaví sa zakaždým, keď sa chystáš prekročiť prah nehybnosti a oddať sa rytmu. Strach a tréma miznú. Si len ty, hudba a prítomnosť momentálneho

okamihu. Ladnosť. Krása. Pohyb. Tanec. Ty. Každá bunka tvojho tela je napätá. Dýcha rytmom. Oddávaš sa hudbe a produkuješ nespútané pohyby plné emócií. Akoby si bola nabitá elektrickým prúdom. Prudký pohyb zápästím, pocítiš jemnú pichľavú bolesť, pri tanci ju však cítiš často. Pripomína ti, že sa hýbeš, že žiješ. Otočky, *en dedans, en dehors port des bras*, skoky, *demi plié, glissade, grand allegro...* ladné kroky. To je scénický tanec. To je tvoj život. Už nevnímaš ľudí, svetlá, rušivé vnemy. Si len ty a tvoje emócie vyjadrené pohybmi. Teraz sa topí tanec v tebe. Je to ako neustále balansovanie medzi krásou, dokonalosťou, eleganciou, dravosťou, nežnosťou, vznešenosťou a nespútanosťou. Už sa nemusíš sústreďovať na dýchanie. Nezabudneš naň, ani keby si veľmi chcela. Dýcha za teba hudba.

Zakončuješ vystúpenie. Trhané, no zmyselné pohyby. Hudbu ukončí zvonivý gong. Ty ho, samozrejme, na rozdiel od divákov očakávaš. Päťou udrieš do zeme a nohami sa odpichneš od drevených dosiek. Hodnú chvíľu sa držíš v zvláštnej póze. Celé telo udržiavaš len silou päste zabodnutej do divadelných parkiet. Začuješ burácajúci potlesk. V duchu sa usmeješ. Ešte chvíľu zotrváš v póze a potom sa narovnáš a postavíš pevne na nohy. Pulzuje ti v nich vzrušenie. Sú pripravené tancovať, odhodlané vydať zo seba ešte viac. Tváriš sa šťastne. Oči ti bľčia. Zadívaš sa hore. Pozeráš tam vždy, keď hľadáš oporu. Vnímaš žiaru reflektorov. Teplo a svetlo. Tentoraz žltlooranžové. Oslepuje ťa, no je známe. Áno, cítiš, že ťa naplňuje hrdosťou a láskou. K sebe samej. K tancu. K javisku. V tejto chvíli vieš, že javisko je jediným miestom, kam neodmysliteľne patríš.

Len sny dávajú nášmu životu zmysel. A dnes sa ten tvoj stal skutočnosťou.

1.

Vraj nový začiatok

Prvý deň v maminom byte nebol nič moc. Vstala som až popoludní – vďačná, že ma žiadna vyššia moc nezobudila skôr. Po včerajšej veľkej búrke napodiv na jasnej oblohe žiarilo slnko. Usmievalo sa na svet. A ja som tajne dúfala, že sa usmeje aj na mňa.

Chcela som sa zorientovať, no v byte vládlo podivné ticho. Čosi tu len zatuchnuto smrdelo. Prevaľovala som sa v posteli a snažila sa ešte aspoň na chvíľu zaspáť. Viečka sa mi zatvárali samy, no mozog bol priveľmi v strehu. Nedokázal oddychovať. Vnímal všetko, aj to, čo vôbec nemusel. Kdesi za žalúziou bzučala mucha. Bzučala a bzučala... Keď ma to už začalo znervózňovať, rozhodla som sa vyhrabať spod periny. Otvorila som okno a mucha sa zmätene vyťackala von. Trocha som sa nahla a pozrela za okenný rám. Napadlo mi, že možno by som odtiaľto dokázala vyletieť. Dotknúť sa sveta. Zachrániť sa a oslobodiť ako smutná princezná z nádhernej zlatej veže. Aká irónia, to, čo je nádherné, je väčšinou nebezpečné. Vtom som si uvedomila, že by som si mala dať väčší pozor, pretože som minimálne na piatom poschodí a vyklonená takmer polovicou tela. Začala sa mi krútiť hlava. Nemyslím si, že by bola gravitácia natoľko ústretová a prestala

ma priťahovať k studenému chodníku, keby som stratila rovnováhu. A bolo by na tom vlastne niečo zlé? Veď nakoniec... Mama by sa zbavila starostí, ja by som sa zbavila všetkého a zvyšok sveta by si nič nevšimol. No možno... Možno by ma spomenuli akurát v zajtrajších správach: „Pomätená adolescentka stratila zmysel života.“

Radšej som okno zavrela. Toto mi naozaj nechýbalo. Zelené záclonky som jemným trhnutím zatiahla a rozhliala sa po izbe. Bola dosť veľká – celá zelená s moderným nábytkom. Keď sme vtedy bývali s mamou, pred ôsmimi rokmi, náš byt bol omnoho menší. Moju izbu tvorila tak osmina tohto priestoru. I keď všetko bolo priestranné a vzdušné, nepôsobilo to útulne.

Necítila som sa tu príjemne. Minimálne preto, že to tu bolo nové a neznáme. „Hlúpy svet!“ povedala som potichu a strčila si ruky do vreciek. V momente som si uvedomila, že mám na sebe oblečené čo včera. Rozhliala som sa. Hľadala som svoje kufre, no nikde som ich nevidela. Oproti posteli stála zabudovaná skriňa so zrkadlami... Bola však prázdna. Rovnako aj zásuvky vedľa postele. V izbe bol už len písací stôl a koberec. Tam by mama asi žiadne oblečenie nenatrepala...

Napokon som sa rozhodla vyjsť z izby a zhodnotiť zvyšok bytu. Drevené dvere jemne zavrzgali a ja som sa ako si automaticky dostala do kuchyne. Bola síce menšia a na prvý pohľad nevyužívaná, mohla som tušiť, že mama sa stále nenaučila variť, no vyzerala skutočne luxusne. Po chvíli som zistila, že všetko v tomto byte je nóbl.

V obývačke som na drevenom stolíku našla lístok: „Museli sme ísť do práce. V chladničke nie je nič. Objednaj si pizzu. Peniaze sú na mikrovlnke. Peťo príde o druhej.“ Pozrela som sa na hodinky.

Uf, po pol druhej. Ha, mama asi nečakala, že by som mala chuť skôr na raňajky. Ostávalo mi 20 minút, tak som sa dala dokopy a uvarila si zelený čaj. Ako som tak srkala

horúcu tekutinu a dívala sa okolo seba, moje myšlienky lietali kade-tade a nedali mi dýchať.

DAUGHTER YOUTH

Pamätám si časy, keď sme bývali s mamou. Boli sme šťastní a nič nám nechýbalo. Spočiatku... Mali sme dostatok peňazí, no takmer všetky zarábala otec. Mama míňala. Závratne veľké sumy na nepotrebné veci. Ale čo už, ocko si na to zvykol a ani mu to nezazlievam. Mal ju rád takú, aká bola. Až kým... Až kým nás nevymenila za „podstatnejšie veci“ – za to ju budem do smrti obviňovať.

„Stále nechápem, ako si môže toto všetko dovoliť. Neverím, že má stabilnú, dobre platenú prácu. Musí za tým byť jej záhadný priateľ... Akýsi Peter. Zjavne jej dopraje luxus. Musí byť úžasný, keď dokáže nahradiť ocka!“

V poslednom čase mi vôbec neprekážalo rozprávať sa sama so sebou, pretože len ťažko nájdem človeka, ktorý by mi porozumel. V dnešnej uponáhľanej dobe je možnosť samokomunikácie jediným možným spôsobom, ako pochopiť samu seba a nezblázniť sa.

Pomaly som prešla do kuchyne, odložila hrnček a otvorila chladničku. Až na jeden poloprázdny kečup, ochutenú minerálku a škatuľu mlieka tam nebolo nič.

Zasmiala som sa. „Mama sa asi nikdy nenaučí variť.“ Z toľkých možností som si nakoniec zvolila minerálku.

Na pár hltov som vypila asi pol litra. Oči sa mi zastavili na kvetináči so zoschnutou bazalkou. „Možno je naozaj čas začať odznova. Možno, možno by si mala zabudnúť a možno to tu nebude až také zlé.“ Presne takéto slová som potrebovala počuť. Počuť a uveriť im...

Lenže ja som nemohla začať odznova. Minulosť sa nevymaže a chtiac-nechtiac ovplyvní budúcnosť. Teraz už rozumiem všetkým tým hlúpym sloganom. Chápem trp-

kosť a hnev zmiešaný so sebaľútosťou a obviňovaním. Teraz už viem, aké to je cítiť, že sa rozpadávam každým krokom viac a viac. Akoby sa moje telo skladalo z miliónoch drobných štiepatelných čiastočiek. Roztápam sa ako ľad hodený do vriaceho čaju. Viem, že tieto sentimentálne myšlienky nie sú ani z polovice uveriteľné. Práve teraz zisťujem, že isté pocity sa nedajú len tak položiť na papier, nie to ešte pochopiť. Nadávam na celý svet. Potom plačem. Zasa nadávam. Na svet, na seba. A nakoniec plačem, pretože nadávam. Nevidím žiadne východisko a všetky nádeje vyprchali ako táto lacná minerálka. Je zvláštne, ako sa môže všetko zmeniť v priebehu niekoľkých stotín sekundy. „Už nikdy nebudem šťastná. Nechcem byť! Nesmiem byť!“ vyrieknem nahlas. „To je moja budúcnosť.“

V zámku odrazu zahrkocú kľúče. Prudko mnou trhlo. Neuvedomila som si, že záhadný Peter môže prísť aj skôr. Ponáhľala som sa k dverám, nechcela som ho prekvapiť v kuchyni. Masívne vchodové dvere sa prudko otvorili a v momente ešte prudšie pribuchli.

V chodbe zrazu stál cudzí chlap. Bol nízky – mohol mať tak meter šesťdesiat – a zavalitý s dvoma veľkými nesúmerne umiestnenými plešinami na hlave. Zazubil sa. Všimla som si zlatý zub vpravo hore. Tackavo ku mne podišiel. Páchol zatuchnutým cigaretovým dymom. Aj napriek smiešnej postave pôsobil hrozivo.

Neprívetivo sa ozval: „Peter.“ To bolo všetko.

Žiadne privítanie typu: „Vitaj doma!“

Nie, čo si to namýšľam. To by bolo ešte horšie. Na začiatok stačilo Peter. Vystrel ku mne drsnú ruku. Stisla som ju, no receptory na mojej dlani pocítili len Petrovu chladnú, ťažkú kosť.

Zmrazilo ma. „Lucia.“

Tým to haslo a Peter sa autoritatívne presunul do obývačky, kde sa zvalil na pohovku ako vrece zhnitých zemias-

kov. Ešte to tak aj pľaslo... Z akejsi bočnej skrinky za gaučom vybral čipsy, rozbalil ich, vysypal na stôl a začal jesť.

Z takéhoto správania mi prišlo nevoľno, nedokázala som nijak reagovať. Rozhodla som sa preto zamieriť do kuchyne. S týmto nespoločenským tvorom neostanem ani minútu.

Počula som, ako zapol televízor – športový kanál. Najhlasnejšie ako to šlo. Sedela som v kuchyni ešte hodnú chvíľu a snažila sa nevnímať hluk televízie.

Po čase som zacítila cigaretový dym. Prenikal rýchlo a strašne smrdel. Nato si Peter nechutne odplul.

To je ale idiot! Môj otec by sa nikdy nesprával v prítomnosti mladej slečny takto, hovorila som si pre seba.

Po istom čase som sa vykašľala na snahu o nejaký rozhovor a zatvorila sa v mojej izbe. Hodnú chvíľu som sedela na posteli a snažila sa premýšľať. Prečo som takáto? Prečo doparoma je všetko takéto? Prečo mi život kazí život?

VERONA
ZTRACENÁ BLOUDÍM

2.

Sama ako vždy

Hodinky na belasej stene za posteľou ukazovali o tri hodiny viac, keď sa opäť otvorili vchodové dvere. Určite došla mama. Aj cez tri steny som zacítila jej auru miešajúcu sa s voňavkou.

Neskôr som počula kroky. Ladné, rýchle, no napriek tomu utrápené. Predpokladala som, že mierila do kuchyne. O čomsi – nedokázala som jasne určiť o čom – sa s Petrom zhovárala.

Vtom sa rozleteli dvere do mojej izby. Peter musel fajčiť jednu cigaretu za druhou, lebo nechutný pach ku mne doláhol kozmickou rýchlosťou.

„Pekný deň, broskynka! Ako si sa vyspinkala?“ Mama stále dokázala urobiť riadny rozruch. V tomto sa nezmenila, aj keď teraz bolo v jej prehnanom správaní aj čosi ostýchavé. Bála sa. Zakrývala strach z nepoznaného... Všetko to bolo také nespravodlivé, trápne a hrané!

Ako som sa vyspinkala?

Ako mohla byť taká slepá?

„To jediné ťa teraz trápi? Ten nechutný Peter tam fajčí jednu za druhou a...“ hovorila som síce rázne a otvorene, no slová, ktoré mi vychádzali z úst, akoby ma nudili. Boli ľahkovážne.

„Pst! Lucia, prestaň! Tomuto mužovi budeš tolerovať, čo len bude chcieť! Rozumieš?! Len tak bude všetko v poriadku,“ zahriakla ma s ohňom v očiach.

Vôbec som ju nespoznávala. To bolo na všetkom najhoršie. Tie oči, oheň v nich a celé jej ja... Táto žena nebola viac mojou matkou.

Zmenila sa.

Zmenil ju čas.

Možno aj bolesť a strach. Ostali len spomienky, ktoré ju tvorili. Zvyšok bolo prázdne vákuum, ktoré som nesmela nenávidieť. Akoby len ktosi vymenil dušu jednej postave. Stála predou mnou, no nebola tam... A jediné, čo mi ostávalo, bolo rešpektovať tento fakt.

Zhrozila som sa. Oblial ma studený pot a na pokožke mi vyskočili zimomriavky.

„Nikdy som sem nemala ísť. Vedela som, že sem nepatrím,“ kričala som na mamu z plných pľúc ignorujúcej preľaknutý výraz.

Slová už neboli prázdne.

Doslova sa zo mňa ruvali.

Chceli zničiť tú odpornú nespravodlivosť.

Mamin výraz sa náhle zmenil. Bolo to badateľné presne tak, ako keď si na konci predstavenia herec sníme z tváre masku a odkráča do zákulisia. Môže byť sám sebou, môže ukázať pravú tvár. Možno tú najtemnejšiu...

„Moja milá, ty si na výber nemala. Už nepatríš nikde. Ty už domov nemáš!“

Takáto je moja skutočná matka? Ublízuje?

Trhlo mnou. Už som tu viac nechcela byť.

Zazrela som na mamu, na jej blčiace čierne oči, ktoré hovorili pravdu, aj keď sa hneď začala ospravedlňovať za zle zvolené slová. Zvláštne bolo, že som necítila žiadnu emóciu.

Moje telo akoby automaticky vedelo, čo robiť. Prudko som kráčala k dverám. To, že v nich stojí mama, som

akosi prehliadla a vyrútila sa von. Cestou som schmatla len kabát a čižmy.

Bežala som.

Preč z bytu.

Z bloku.

A najradšej aj z mesta.

No na to som nemala dosť peňazí a asi ani dosť guráže.

ARCTIC MONKEYS

WHEN THE SUN GOES DOWN

Dlhé hodiny som kráčala sem a tam po meste. Bezcieľne. Hľadela som na ľudí a pokúšala sa skúmať ich osudy. Zvláštne, ale len fantazírovanie ma dokáže v týchto prípadoch upokojiť.

Dívala som sa všade, vnímala som každý detail. Chlad, fľašu z piva na zemi, piskot akéhosi vtáka, ženu s obrovskými korálmi, pizzu na smetnom koši, bezdomovca opretého o stenu...

Zotmelo sa. Blikalo už len chabé pouličné osvetlenie.

Vo vzduchu bolo cítiť len prázdno, vlhkosť a špinu. A ešte hrdzu páchnucu zaschnutou krvou. Premýšľala som a potom plakala a opäť premýšľala.

Niežeby som sa ľutovala. To nie. Lútosti už bolo dosť.

Ja som cítila len hnev. Na seba. Áno, za všetko si môžem sama. Stalo sa to mojou vinou. Som hlúpa a ľahkovážna a teraz pykám. Ticho a sama, zaslúžim si to.

Šla som po úzkom chodníku popri ceste. Vtom sa mi čosi zachytilo o nohu. Staré igelitové vrecúško si to záhadne namierilo priamo ku mne.

Kdesi sa tu nabralo.

Samo.

Bez priateľov či rodiny.

Trocha mi pripomínalo mňa. Teda až na ten priehľadný plastový základ. Urobila som krok a kus igelitu mohol pokojne letieť ďalej. Hľadela som za tým vrecúškom ešte nejaký čas... Párkrát do čohosi narazilo, keď sa nakoniec víťazoslávne nadvihlo a vzlietlo do povetria. Teraz mu už nič neprekážalo v ceste. Bolo voľné, no na druhej strane letelo len tam, kam ho odniesol vietor..

Noc a šum áut mi pomáhali zabudnúť. Bolo to príjemné. Po dlhom čase som sa necítila sama. Červenožlté svetlá predierajúce sa nočným mestom boli mojimi spojencami.

Nepriateľom sa však po krátkom čase stal mráz. Treskúci chlad prenikal až pod kožu.

Aj napriek nemu som si sadla na drevenú lavičku pri krajnici, schúlila sa do kľbka a sledovala cestnú premávku.

Svetlá sa mihali sem a tam neuveriteľnou rýchlosťou. Mätúce, nebezpečné a zároveň oslobodzujúce...

Najradšej by som celé toto trápenie skončila, no na to som nemala odvahu... Cítila som, ako ma premáha únava. Viečka mi pomaly klesali a ja som upadala do hlbokého spánku. Niekde v pozadí bolo počuť čosi ako dažďové kvapky bubnujúce o plech, ktoré postupne naberali na intenzite, aj keď v skutočnosti vôbec nepršalo. Započúvala som sa do zvláštnej melódie, ktorá ma unášala stále ďalej...